

**VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2019**

Výroční zpráva Společnosti pro queer paměť, z. s., za rok 2019

sídlo spolku:	Na Strži 1683/40, 140 00 Praha 4
IČO:	02375486
e-mail:	queerpamet@queerpamet.cz
web:	www.queerpamet.cz
facebook:	queerpamet
instagram	czechqueermemory
bankovní spojení:	2100543749/2010, Fio banka

Cílem této výroční zprávy je představit veřejnosti, čeho se nám v roce 2019 podařilo dosáhnout a jaké prostředky jsme na to měli k dispozici. Chtěli bychom na tomto místě poděkovat všem členům i nečlenům Společnosti pro queer paměť, kteří se do její práce v loňském roce aktivně zapojili. Dále děkujeme pamětníkům a pamětnicím, kteří nám poskytli životopisné rozhovory nebo nám darovali sbírkové předměty, a hlavnímu městu Praze, městské části Praha 4 a soukromým mecenášům a mecenáškám za podporu naší činnosti.

Společnost pro queer paměť (SPQP), založená v roce 2013, je zapsaný spolek, jehož hlavním posláním je shromažďování, uchovávání a zpřístupňování ústních, písemných, fotografických, trojrozměrných a jiných dokumentů vztahujících se k minulosti queer lidí v českém kontextu, podněcování bádání v oblasti paměti a historie queer lidí a organizace vědeckých akcí v této oblasti. Jinými slovy, SPQP je paměťovou, archivní a muzejní platformou české LGBT+ komunity. Sekundárně se zabýváme také organizováním kulturních a vzdělávacích akcí, které podporují poznávání a popularizaci paměti a historie queer lidí, a vydáváním vědeckých a populárně-naučných publikací v této oblasti. Většinu svých činností vykonáváme v Centru queer paměti (CQP), které jsme otevřeli v roce 2015. Tento víceúčelový prostor slouží jako zázemí pro práci na zaznamenávání paměti starších LGBT+ generací, výzkum LGBT+ dějin a uchovávání sbírek z této oblasti, jakož i pro prezentaci těchto výsledků veřejnosti.

1. Vývoj spolku

Ke dni 1. ledna 2019 měl spolek 31 členů, ke dni 31. prosince 2019 26 členů. Během roku zaniklo členství devíti osobám a čtyři osoby byly za členy spolku přijaty nově.

Řádná členská schůze se uskutečnila v souladu se stanovami dne 8. března 2019, a to v sídle spolku (Centrum queer paměti). Byly zde zvoleny orgány spolku – výbor ve složení Jan Seidl (předseda), Ladislav Zikmund-Lender (místopředseda) a Anna Hájková (členka) a revizní komise ve složení Michal Mako (předseda), Juraj Gerbery a Jiří Marek.

Během roku proběhly také dvě mimořádné členské schůze. Na první z nich, konané dne 21. června 2019, byly přijaty nové stanovy spolku. Na druhé, konané dne 18. října 2019, bylo ve smyslu nových stanov dokončeno konstituování správní rady, nového nejvyššího orgánu spolku o fixním počtu sedmi členů (jejich seznam je k dispozici na webu spolku). Téhož dne proběhla ustavující schůze správní rady, která zvolila svým předsedou Jana Wintra. Zároveň vstoupily v účinnost nové stanovy (k dispozici na webu spolku i ve spolkovém rejstříku), které nahradily původní stanovy z roku 2013, a název statutárního orgánu se změnil z „předsedy“ na „jednatele“. Dne 29. listopadu 2019 vyhlásila správní rada výběrové řízení na obsazení funkce jednatele na pětileté funkční období, počínaje dnem 1. února 2020; lhůta k zaslání přihlášek byla stanovena na 10. ledna 2020.

Výbor spolku konal v průběhu roku 2019 tři schůze, správní rada jednu schůzi, revizní komise jednu schůzi a vědecká rada taktéž jednu schůzi.

2. Orální historie

V roce 2019 byl pořízen rozhovor s jednou narátorkou, a to při příležitosti předání archivního materiálu. Rozhovor má délku 3 hodiny, 3 minuty a 57 vteřin.

Podsbírka orální historie SPQP tak ke konci roku 2019 čítala rozhovory celkem s 35 narátory a narátorkami (29 mužů a 6 žen), zahrnující celkem 63 sezení.

3. Archiválie, knihy, časopisy, trojrozměrné artefakty

Archiv queer paměti sestával ke konci roku 2019 z 38 fondů v celkové délce 6,5 běžného metru. V tomto roce došlo ke zcela zásadní archivní akvizici, a sice k převzetí archivu Jiřího Hromady v rozsahu 4,2 bm. Archiválie, které jsou jeho součástí, jsou mimořádně významným pramenem pro poznání LGBT+ dějin posledních tří dekad. Významnou akvizicí byly též dva archivní fondy z Olomouce, dokumentující gay a lesbický život na Moravě v 70. a 90. letech 20. století. Knihovní fond se v roce 2019 rozrostl o 89 titulů. Časopisecká podsbírka se celkově rozrostla o 170 exemplářů. Zatímco soupis publikací knižního charakteru byl na webu SPQP dostupný již v dřívějších letech, soupis periodik jsme zveřejnili poprvé v roce 2019.

Oproti předchozím letům došlo v roce 2019 k znatelnému nárůstu badatelského využití archivu a sbírek spravovaných SPQP – v tomto roce proběhlo v CQP celkem 13 badatelských návštěv jak studentů a studentek, kteří zpracovávají diplomové práce na témata z LGBT+ dějin, tak již etablovaných a renomovaných badatelů (prof. Cornwall z univerzity v Southamptonu, prof. Haley z univerzity v Oxfordu, dr. Hallama z univerzity v Bernu).

4. Vědecké výstupy

Konference

Hlavním počinem SPQP v roce 2019 bylo uspořádání mezinárodní vědecké konference **Teplé dějiny v českých zemích / Queering Czech History**, a to ve spolupráci s Ústavem hospodářských a sociálních dějin FF UK a Fakultou výtvarných umění VUT v Brně. Konference proběhla ve dnech 29. a 30. listopadu 2019 v hlavní budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a měla následující program:

Pátek 29. listopadu 2019

9:00–10:00 Registrace

10:00 Úvodní slovo zástupců FF UK, FAVU VUT a SPQP

10:30–11:30 **Keynote 1: Gerard Koskovich: Three Decades With Dr. Magnus Hirschfeld: Collecting, Recollecting and Reconsidering (EN)**

11:30–13:00

Queer umění

(předsedající: Ladislav Zikmund-Lender)

Hynek Látal: Milenci a skřítki: Queer interpretace malířského díla bratří Boháčů (CZ) (Lovers and Elves. Queer Interpretation of Boháč Brothers' Painting Work)

Rado Ištok: Toyen a Ragnar von Holten: Po stopách queer přátelství (SK) (Toyen and Ragnar von Holten: Traces of a Queer Friendship)

Zuzana Štefková: Jiné rodiny: Obrazy queer rodičovství v současném českém a slovenském umění (CZ) (Other Families: Images of Queer Parenting in Contemporary Czech and Slovak Art)

13:00–14:00 oběd (zajištěn pro prezentující v FF UK)

14:00–16:00

Queer kultura (předsedající: Hynek Látal)

Michal Mako: Umelec Štefan Leonard Kostelníček (1900–1949) – Muž troch tváří? (SK) (Artist Štefan Leonard Kostelníček (1900–1949) – The Man of Three Faces?)

Jan Krčál: Jedna láska berlínského malíře: Eberhardt Brucks a Zdena Beneš (CZ) (One Love of a Berliner Painter: Eberhardt Brucks and Zdena Beneš)

Ladislav Zikmund-Lender: Teplo domova: Queer domesticita v moderní Praze (CZ) (A Room of Queer's Own: Queer Domesticity in Modern Prague)

Josef Šebek: „Moje zrcadlo“: Queer (sebe)prezentace Ladislava Fukse ve fikčních a nefikčních

textech (CZ) (“My Mirror”: Queer (Self-)Presentation of Ladislav Fuks in Fictional and Non-fictional Texts)

16:00–16:30 Coffee break

16:30–17:30 **Keynote 2: Hanna Hacker: Fabricated, Volatile, Decentered: Lesbian Bodies as Specters and the Desire for History** (EN)

17:30–18:00 „Tojájén – událost inspirovaná surrealismem“: Queer performance Ateliéru Tělového designu, Fakulta výtvarných umění VUT v Brně

18:00 Společenský večer s občerstvením

Sobota 30. listopadu 2019

10:00–11:50

Queer lidé a veřejná moc (předsedající: Anna Hájková)

Dominika Kleinová: Teplá predajná láska v medzivojnovom Československu (SK) (Homosexual Prostitution During the Interwar Period in Czechoslovakia)

Jan Seidl: Did the Last Execution for Homosexuality in Europe Take Place in Prague? (EN)

Kate Davidson: Cold War Pavlov: Homosexual Aversion Therapy from Prague to Sydney in the 1960s (EN)

Jan Wintr: LGBT témata v judikatuře českých soudů v kontextu zahraniční judikatury (CZ) (LGBT topics in the Czech Case-law in Context of Foreign Case-law)

11:50–12:20 Snack

12:20–13:50

Queer životy, zkušenosti, prostory

(předsedající: Jana Jedličková)

Denisa Vídeňská: Maminko, máš to marné, já muže ráda nemám: Lesbická láska a sexualita v Praze v letech 1940–1947 (CZ) (Mom, Too Bad, I Don't Like Men: Lesbian Love and Sexuality in Prague in 1940–1947)

Lucie Fremlová: The Lived Experiences of LGBTIQ Roma in the Czech Republic (EN)

Ondřej Šerý: Prostorovost queer podniků v Brně po roce 1989 (CZ) (Spatiality of Queer Venues in Brno after 1989)

13:50–15:20

Queer televize a video (předsedající: Jan Seidl)

Jana Jedličková: Rédl: Konstrukce gay identity v televizním retro seriálu (CZ) (Rédl: A construction of gay identity in retro TV series)

Franz Schindler: Partnership and Sexual Mores in the Normalisation TV-Series Žena za pultem – Opening the Way to Sexual and Gay Liberation? (EN)

Tereza Zvolská: Formování obrazu češství v gay pornu 90. let (CZ) (Creating the image of the “czechness” in the 90's gay porn production)

15:20–15:45

Zakončení konference (Anna Hájková, Michal Mako, Jan Seidl, Ladislav Zikmund-Lender)

Účast na konferencích a vyzvané vědecké přednášky:

Anna Hájková

Sexualität im KZ –Facetten einer erzwungenen Frauenbeziehung, Památník Neuengamme, Hamburg, 23. 1. 2019

Menschen ohne Geschichte sind Staub: Homophobie, queere Juden und die Geschichte des Holocaust, Rainbow Lecture, Berlin, 20. 2. 2019
workshop Sexuální násilí během druhé světové války, společně s ÚSTR, Praha, 29. 3. 2019
hostující profesorka Sciences Po, Paris, duben 2019

konference Mosse's Europe: New Perspectives in the History of German Judaism, Fascism and Sexuality, University of Wisconsin a Deutsches Historisches Museum, Berlin, 6.–8. 6. 2019
German Historical Society annual conference, 3.–5. 9. 2019

workshop Lesbische und Trans Frauen in der NS Zeit, Erfurt, 28. 10. 2019

Lidé bez dějin jsou prach: queer touha a židovské dějiny holokaustu, Filozofická fakulta MU, Brno, 2. 12. 2019

Homophobie in der Lagergesellschaft, 14. Hirschfeld lecture. Bundesstiftung Magnus Hirschfeld, Rostock, 9. 12. 2019

Ladislav Zikmund-Lender

The Truth Is Out There: Queer Art Between Public and Private, vyzvaná vědecká přednáška, Vysoká škola uměleckopřemyslová, 16. 10. 2019
Collecting Queer Memory, konference ILGA Europe, 23.–26. 10. 2019, hotel Pyramida, Praha

Will to Preserve: Is Collecting Queer, ALMS Conference „Queering Memory“, Haus der Kulturen der Welt, 27.–29. 6. 2019

Michal Mako

Queer minulost připomínaná v prvorepublikové tlači československé sexuální menšiny, konference Promýšlet Evropu dvacátého století. Mezníky vzpomínané a zapomínané, Brno, 12. 11. 2019

Marie Barešová

Teplá česká kinematografie, kino Ponrepo, Praha, 20. května 2019

Vědecké publikace:

Anna Hájková, „Aktivistinnen des lesbischen Gedenkens,“ interview mit Birgit Bosold. *Invertito* 21 (2019), s. 74–97.

Jan Seidl, „Najdu mladého přítele, přírodu milujícího?“ Kulturněantropologický pohled na inzerci v meziválečném homosexuálním tisku. *Český lid* 106, 2019, s. 157–178.

Jan Seidl, Politický vězeň, politický vizionář, pěstitel tulipánů. Originální osobnost Bohumila J. Kosovského. *Bohemiae Occidentalis Historica* 2/2018, s. 93–110.

Jan Seidl, „Shromaždiště mravně zchátralých“? Intimní kontakty mezi návštěvníky veřejných toalet v historické a antropologické perspektivě. *Lidé města* 21, 2019, s. 341–370.

Michal Mako, Kriminalizácia homosexuality v Československu (1918–1938) – nástupníckom štáte Rakúsko-Uhorska: zmeny, vplyvy, paralely. *Studia historica Brunensia*. 2018, roč. 65, č. 2, s. 71–83.

Lucie Fremlová, LGBTIQ Roma and Queer Intersectionalities. *European Journal of Politics and Gender*, 2019.

Ladislav Zikmund-Lender, Vždycky na okraji: Libuše Jarcovjáková, *Art+Antiques*, duben 2019, s. 52–64.

Ladislav Zikmund-Lender, Zwischen Toleranz und Ignoranz, *InfoEuropa: Informationen über den Donaauraum und Mitteleuropa*, 2019, č. 1, s. 5–7.

Ladislav Zikmund-Lender, S kurátory v posteli aneb queer umění mezi Českem a Slovenskem, *artalk.cz*, <https://artalk.cz/2019/03/04/s-kuratory-v-posteli-aneb-queer-umeni-mezi-ceskem-a-slovenskem/>

Ladislav Zikmund-Lender, Převrácený pavilon: Jak gay sex mění urbánní prostor?, *artalk.cz*, <https://artalk.cz/2019/10/11/prevraceny-pavilon-jak-gay-sex-meni-urbanni-prostor/>

5. Vědecká rada

Vědecká rada konala svou řádnou schůzi dne 22. února 2019.

6. Zahraniční spolupráce

Místopředseda našeho spolku Ladislav Zikmund-Lender o zkušenostech z naší práce referoval na mezinárodních konferencích ALMS (Archives, Libraries, Museums, Special Collections) v červnu v Berlíně a ILGA (International Lesbian and Gay Association) v říjnu Praze. Pro účastníky posledně jmenované konference a zároveň také pro účastníky pražské konference Soukromé, občanské a veřejné sexuality, pořádané Sociologickým ústavem AV ČR taktéž v měsíci říjnu uspořádala SPQP prohlídku LGBT+ historických pamětihodností v centru Prahy v anglickém jazyce (Jan Seidl). V říjnu uspořádala Anna Hájková ve spolupráci s Univerzitou Erfurt a LSVD Durynsko workshop o lesbických ženách v nacistickém Německu.

7. Popularizace LGBT+ historie

Měsíc queer historie

Tento seriál akcí jsme v roce 2019 pořádali již pátým rokem, tentokrát ve spolupráci s těmito organizacemi: komunitní centrum Patra, festival Queer Eye, Pride Košice a Amnesty International Slovakia.

1. 4. Po stopách našich bab a dědů 2019, historicko-vlastivědná vycházka Jana Seidla, v letošním ročníku po Smíchově, Praha
5. 4. Obrazy subverze: Queer umění generace Toyen, přednáška Ladislava Zikmunda-Lendera, Praha, divadlo DUP 39
14. 4. Po stopách Heinze Ruthy, historicko-vlastivědný výlet s výkladem Lukáše Nozara a Jana Seidla, Osečná-Smržov
18. 4. Oběti předsudků jako nositelé vlastních předsudků, přednáška Martina Šmoka, Praha, Patra
30. 4. Ľudia bez dejín sú iba prach, projekce tří dokumentárních pořadů na téma LGBT dějin s komentářem Michala Maka, Košice, Výmenník

Akce SPQP v rámci Prague Pride 2019

7. 8. Homofonie aneb dějiny hudby trochu jinak – přednáška Zdeňka Rakušana, Langhans – Centrum Člověka v tísni
8. 8. Pride Voices: 50 years after Stonewall – účast členky spolku Anny Hájkové v panelové debatě, Theatre Royal

11. 8. Prague Queer Heritage Tour 2019 – historicko-vlastivědná vycházka člena spolku Jana Seidla v anglickém jazyce

Akce SPQP v rámci Pilsen Pride 2019

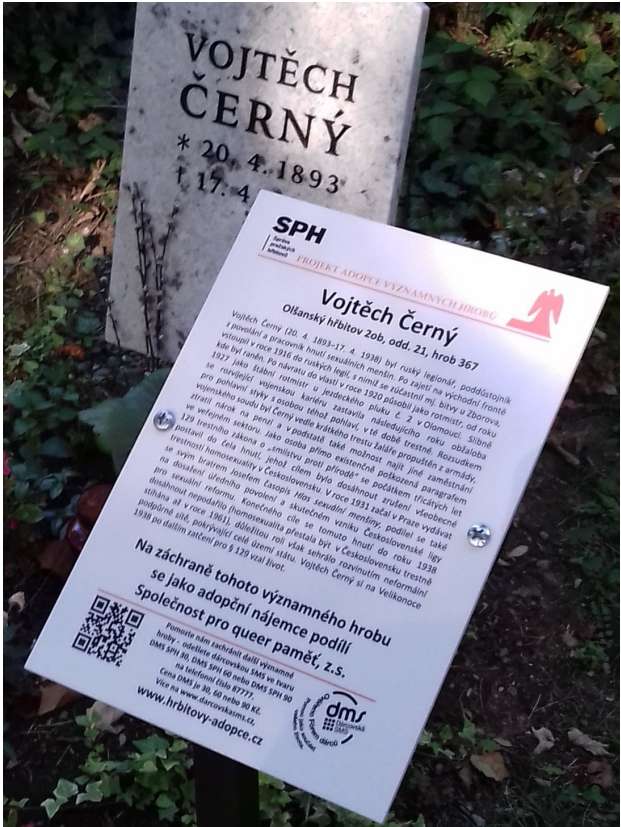
24. 8. Historicko-vlastivědná vycházka člena spolku Lukáše Nozara v českém jazyce

Vzdělávací aktivity

2. 6. Historicko-vlastivědná vycházka po Praze pro studenty (Nový PORG)
16. 9. Přednáška o LGBT historii pro studenty, Nový PORG

8. Cena beProud za celoživotní přínos LGBT+ komunitě

Také v roce 2019 byla předána cena beProud za celoživotní přínos LGBT+ komunitě, kterou udílí SPQP společně s Platformou pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu (PROUD). Podle svého statutu je smyslem ceny „ocenění mimořádného dlouhodobého přínosu jednotlivců ke kvalitnímu životu příslušníků české LGBT+ komunity.“

V tomto ročníku zvolilo kolegium složené ze zástupců obou spolků a nositelů ceny z předchozích laureátů pana Richarda Sehnala,

zakladateli (1983!) a dlouhodobému provozovateli prvního novodobého brněnského gay podniku U Richarda. Richard Sehnal se v 90. letech také významně podílel na spolkovém životě brněnské LGBT komunity. Cena byla předána dne 16. května 2019 v rezidenci velvyslankyně Švédského království.

9. Přehled o majetku a závazcích (údaje v Kč)

Společnost pro queer paměť, z.s. (IČ: 02375484)

Majetek

	31.12.2019	31.12.2018
Peněžní prostředky v hotovosti a ceniny	2 145,00	770,00
Peněžní prostředky na bankovních účtech	63 358,87	60 478,76
Jistota ÚMČ Praha 4	15 783,00	15 783,00
Majetek celkem	81 286,87	77 031,76

Závazky

	31.12.2019	31.12.2018
Závazky	0,00	0,00
Úvěry a zápůjčky přijaté	0,00	0,00
Závazky celkem	0,00	0,00

Rozdíl majetku a závazků	81 286,87	77 031,76
---------------------------------	------------------	------------------

10. Přehled o příjmech a výdajích (údaje v Kč)

Společnost pro queer paměť, z.s. (IČ: 02375484)

Příjmy

2018

2017

	Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Přijaté peněžní dary mimo veřejné sbírky	27 310,50		58 672,42	
Přijaté členské příspěvky	4 600,00		6 600,00	
Dotace a příspěvky přijaté z veřejných rozpočtů	100 000,00		100 000,00	
Ostatní	0,00	56 780,00	0,00	1 000,00
Příjmy celkem	131 910,50	56 780,00	165 272,42	1 000,00
Příjmy celkem	188 690,50		166 272,42	

Výdaje

2018

2017

	Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Materiál	6 125,60	0,00	5 655,10	0,00
Materiál – režijní	1 334,60	0,00	606,10	0,00
Materiál – vybavení CQP, drobný hmotný m.	4 791,00	0,00	3 291,00	0,00
Materiál – různý CQP	0,00	0,00	1 758,00	0,00
Služby	122 721,34	0,00	100 637,85	0,00
Služby	47 349,98	0,00	26 721,61	0,00
Služby – nájem a služby CQP	64 812,00	0,00	64 164,00	0,00
Vrácené přeplatky	-248,00	0,00	-4 459,00	0,00
Opravy a údržba	0,00	0,00	1 089,00	0,00
Propagace	0,00	0,00	12 934,20	0,00
Ostatní – cestovné	10 460,96	0,00	0,00	0,00

Ostatní – pohoštění a dary	346,40	0,00	1 277,04	0,00
Mzdy	44 902,00	0,00	14 500,00	0,00
Dohody o PP	44 902,00	0,00	14 500,00	0,00
Ostatní	10 686,45	0,00	38 056,57	0,00
Ostatní – pořízení sbírkových předmětů	0,00	0,00	2 772,00	0,00
Ostatní – daně, poplatky atd.	8 014,00	0,00	64 164,00	0,00
Ostatní – bankovní poplatky	520,00	0,00	520,00	0,00
Výstavy	0,00	0,00	20 416,80	0,00
Prague Pride	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní – různé	2 152,45	0,00	10 961,00	0,00
Výdaje celkem	184 435,39	0,00	158 849,52	0,00
Výdaje celkem	184 435,39		158 849,52	
Rozdíl příjmů a výdajů	4 255,11		7 422,90	

Komentář k účetnímu přehledu

SPQP je účetní jednotkou podle § 1 odst. 2 písm.

a) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Podle čl. II odst. 2 zákona č. 437/2003 Sb. resp. podle § 1f zákona č. 221/2015 Sb. (novela účinná od 1. 1. 2016) může vést jednoduché účetnictví, tj. účetnictví na bázi příjmů a výdajů.

Účetní závěrku SPQP nesestavuje, vyhotovuje však v souladu se zásadami pro jednoduché účetnictví přehled o majetku a závazcích a přehled příjmů a výdajů. Tyto dva výkazy (viz výše) sestavené na bázi historických cen obsahují údaje za běžný a minulý rok v celých Kč. K 31. 12. 2019 SPQP neevidovala žádný dlouhodobý nehmotný či hmotný majetek s oceněním vyšším než 60 tis. Kč resp. 40 tis. Kč, žádné pohledávky a závazky a žádné peněžní prostředky v cizích měnách. Jako

ostatní majetek je v přehledu majetku a závazků vykazována jistota složená Úřadu městské části Praha 4 ve výši 15 783,- Kč v souvislosti s pronájmem místnosti – Centra queer paměti v objektu Na Strži 1683/40, Praha 4.

Příjmy SPQP pocházely v roce 2019 především z účelové dotace – grantu ve výši 100 tis. Kč poskytnutého Hlavním městem Prahou (53,0 %), z darů (14,5 %), z členských příspěvků (2,5 %) a z poskytnutých služeb (30,0 %).

Výdaje r. 2019 se týkaly zejména nájmu a služeb Centra queer paměti (35,1 %), odměn z dohod o provedení práce (24,3 %), služeb, souvisejících především s pořádáním listopadové konference (25,7 %), a cestovného (5,7 %).

Okamžik sestavení přehledů: 31. 1. 2020

Sestavil: PhDr. Jan Seidl, Ph.D.
Autoři textů: PhDr. Jan Seidl, Ph.D., Dr. Anna Hájková,
PhDr. Ladislav Zikmund-Lender, Mgr. Michal Mako
Použité fotografie: Archiv SPQP

Společnost pro queer paměť, z. s., 2020